

Орловська Т.С., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ДО ПИТАННЯ ПРО ЦИВІЛЬНЕ ТА ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Цивільне право – одна з провідних галузей національного права України, яка регулює певну групу правових відносин за участю фізичних та юридичних осіб і держави в цілому. Цивільне право України характеризується предметом та методом правового регулювання. Предмет цивільного права складають правовідносини, які регулюються цивільно-правовими нормами. Зокрема, це майнові відносини та особисті немайнові відносини. Майновими відносинами є правові відносини, які пов'язані з належністю, набуттям, володінням, користуванням і розпорядження майном. При цьому вони зумовлені використанням товарно-грошової форми. До майнових відносин, що засновані на адміністративному або іншому владному підпорядкуванні однієї сторони іншій, а також до податкових, бюджетних відносин цивільне законодавство не застосовується, якщо інше не встановлено законом.

Особисті немайнові відносини індивідуалізують особу, оскільки виникають у зв'язку із здійсненням нею своїх особистих прав і свобод (наприклад, право особи на життя, здоров'я, честь, гідність, ім'я та авторство), які поділяються на дві групи: особисті права, пов'язані з майновими [1].

Загальна декларація прав людини у ст. 23 закріплює право людини на вільне обрання праці або вільне погодження на неї. Таким чином, кожній людині належить виключне право розпоряджатися своїми здібностями до праці. Разом із тим право на працю означає, що людина має вільний вибір не тільки професії, роду заняття, а й право ігнорувати будь-яку трудову діяльність. Умови та порядок реалізації права на працю та пов'язаних з ним прав конкретизовано в Кодексі законів про працю, у Законах України «Про оплату праці» від 24.03.1995, «Про відпустки» від 15.11.1996, «Про підприємництво» від 07.12.1991, «Про зайнятість населення» від 01.03.1991, «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993, інших законах та великій кількості підзаконних нормативних актів. Правові норми, які містять ці закони та підзаконні акти, мають один предмет правового регулювання – трудові та похідні від трудових відносини [2].

Отже, вони створюють єдину, за предметом правового регулювання, систему правових актів, яка має назву трудового права. Предмет

трудового права – це насамперед трудові відносини, тобто суспільні відносини, що виникають у процесі застосування людиною своїх здібностей у виконанні певної трудової функції. Слід відрізнити трудові відносини відподібних відносин, які є предметом регулювання інших галузей права. Наприклад, договір підряду є цивільно-правовим договором, хоча так само, як і трудовий договір, передбачає виконання роботи. Проте є певний ряд ознак, за якими ці договори належать до різних галузей права (сторони, предмет, порядок вирішення спорів, оплата праці та ін.). Предметом правового регулювання трудового права є також відносини, які не є трудовими, але тісно пов'язані з ними: відносини стосовно участі профспілок та інших громадських організацій, трудових колективів і працівників в управлінні підприємствами, установами, організаціями; відносини з працевлаштування громадян; відносини з професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників на виробництві; відносини щодо застосування дисциплінарних санкцій і відшкодування матеріальної шкоди, спричиненої у процесі праці; відносини з нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю; процесуальні відносини з розгляду трудових спорів. Такі відносини також називають похідними від трудових.

Отже, трудове право – це окрема галузь права України, яка регулює трудові відносини робітників і службовців і тісно пов'язані з ними інші суспільні відносини, що складаються з приводу організації праці [3, с. 51].

Отже, цивільне право України є однією з провідних галузей, які вивчаються у закладах вищої освіти юридичного профілю. В умовах кардинального реформування соціально-економічних відносин у нашому суспільстві відповідно зростає і роль цивільного права як основного регулятора товарно-грошових відносин. А це в свою чергу сприятиме розвитку громадянського суспільства, високого рівня матеріального забезпечення населення та в цілому економічного розвитку держави.

Література

1. Цивільне право України: поняття, предмет правового регулювання та система. Цивільне законодавство. URL: <https://buklib.net/books/24683/>

2. Поняття, предмет, принципи та функції трудового права. URL: <https://buklib.net/books/26246/>

3 Андрієнко І.С. Цивільний процес України: навчальний посібник – практикум для практич. занять та самостій. роботи. Одеса: ОДУВС, 2015. 172 с.